

ТЕРНОВА М.О., студентка 4 курсу спеціальності 073 Менеджмент
Науковий керівник – **ШЕМИГОН О.І.**, канд. с.-г. наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет

ПРО СИТУАТИВНИЙ ПІДХІД У МЕНЕДЖМЕНТІ

У дослідженні показано роль і місце ситуативного підходу у менеджменті.

Ключові слова: проблема, ситуативний підхід, управлінське рішення.

Подолання проблем в управлінні є один із шляхів до ефективної організації.

Проблема (в нашому випадку) – об'єкт управління (питання, недолік, процес, явище) діяльності спонукаючого характеру – незадоволений попит чи нереалізовані потреби (нестача або відсутність, надлишок або наявність чого-небудь), дефект, вада, чи загроза що змушує цілеспрямовано ліквідувати проблему шляхом уникнення взаємодії чи зміни стану об'єкту, себе чи свого ставлення до подій[1].

В нашому випадку суб'єкт (менеджер), використовуючи певний набір інструментів, прагне у максимально стислі терміни подолати (вирішити) проблему, тобто об'єкт управління і цим самим забезпечити ефективність діяльності своєї організації.

Сучасний напрям науки менеджменту історично почав свій розвиток з 40 – 50-х рр. ХХ ст. У рамках цього напрямку отримали свій розвиток значна кількість підходів, шкіл, теорій та концепцій, для яких є властивими схожість, цілісність та роздробленість одночасно. Зокрема, у сучасному менеджменті виділяють три основні підходи: кількісний, системний та ситуативний. Основними ідеями цих підходів є:

1) кількісний – для проведення досліджень в галузі менеджменту недостатньо, як раніше, словесних міркувань і описового аналізу; наукові висновки і управлінські рішення повинні будуватись на використанні складного математичного апарату, комп'ютерного моделювання та статистичного аналізу;

2) системний – організації слід розглядати як відкриті динамічні системи, ефективність яких забезпечується не якимось одним елементом, а їх сукупністю;

3) ситуативний – неможливо віднайти універсальні закономірності функціонування організації, тому основою управління має стати вивчення умов зовнішнього і внутрішнього середовища, прогнозування, використання менеджерами різноманітних методів і прийомів управління. Кількісний, ситуативний та системний підходи лягли в основу багатьох сучасних теорій менеджменту (концепція управління за цілями, концепція процесного управління, теорія стратегічного управління, концепція менеджменту якості, концепція організації, яка самонавчається) та справили визначальний вплив на формування теорії організаційної культури[2].

Аналізуючи ситуативний підхід у менеджменті, ми перш за все, говоримо про сукупність умов і обставин, що створюють певне становище, викликають ті чи інші взаємини людей; стан, положення, обстановку [3].

В рамках ситуаційного підходу до управління ключове значення набуває поняття невизначеності, що розуміється як постійна мінливість умов функціонування організації, поведінки конкурентів, споживачів і інших суб'єктів зовнішнього середовища, що вимагає створення адаптивних, швидко реагуючих управлінських механізмів. З позицій ситуаційного підходу основним завданням управління є зниження невизначеності у функціонуванні підприємства.

Ситуаційний підхід, наголошує Н. Славіна [4], прагне пов'язати конкретні прийоми та концепції з певними конкретними ситуаціями для того, щоб досягти цілей організації найбільш ефективно. На практиці він дозволяє менеджеру:

- поруч з цілісним уявленням об'єкту управління та його функціонування в зовнішньому середовищі, здійснювати ефективно управління певною ситуацією прийняттям рішень;

- приймати рішення, базуючись на аналізі та розумінні ситуації, динаміки її змін, а не виходячи із традиційного принципу спроб і помилок, припускаючи, що в діяльності організації (особливо однакового профілю) є багато спільного, в той час, як ситуація є індивідуальною і управлінське рішення необхідно приймати в тій конкретній ситуації, яка склалася для об'єкту управління на даний момент.

Сутність ситуативного підходу, на наш погляд, полягає у спробі ідентифікувати проблему, апробувати шляхи подолання останньої і потім, в результаті позитивного результату чи досвіду, рекомендувати практикам, у разі виникнення у них подібної проблеми, застосування такого підходу на практиці.

Використовуючи ситуативний підхід, управлінці можуть визначати, які саме методи і прийоми будуть найліпше забезпечувати досягнення цілей організації в конкретних ситуаціях і брати їх на озброєння.

Список літератури

1. Проблема. URL: <https://uk.wikiquote.org/>
2. Харчишина О.В. Вплив наукових шкіл менеджменту на формування теорії організаційної культури. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/8328/1/10kovtok.pdf>
3. Ситуація. URL: <https://www.jnsn.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%D1%E8%F2%F3%E0%F6%B3%FF>
4. Славіна Н.А. Концепція ситуаційного підходу в сучасній теорії і практиці менеджменту. URL: https://sophus.at.ua/publ/2015_10_30_kampodilsk/sekcija_section_3_2015_10_30/koncepcija_situacijno_go_pidkходу_v_suchasnij_teoriji_ta_praktici_menedzhmentu/104-1-0-1607